

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

1535 Budapest, Pf. 773. (ajánlott, tértivevényes levél útján!)

Dr. Bitskey Botond főtitkár úr részére!

Tisztelt Főtitkár úr!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 10/1256-2/2020	
Érkezett: 2020 OKT 01.	
Példány: 2	Kézelőiroda:
Melléklet: 2 db	<i>[Signature]</i>

Ügyszám: IV/1256-1/2020

Hivatkozva a 2020. augusztus 17-én kelt, fenti ügyiratszámú, az Ügyrend 25.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztató levelére (amelyet a címzett 2020. szeptember 1-jén vett át), az alábbiakban az ügybeni Indítványozó képviseletében előadjuk, hogy a tájékoztatásban írt álláspontjával nem értünk egyet és az Ügyrend 25.§ (4) bekezdésében írt határidőben (figyelemmel az Ügyrend 28.§ (1) bekezdésében írtakra is)

kérjük azt, hogy az Indítványozói alkotmányjogi panasz érdemben elbírálásra kerüljön.

Előjáróban jelezzük, hogy az Indítványozó neve időközben [REDACTED]-ről [REDACTED]-ra változott.

Ami a tájékoztatóban foglaltakat illeti, Ön azt írja, hogy a t. Alkotmánybíróság a 3349/2017. (XII.20.) AB végzésben kialakított álláspontjára mint gyakorlatára kíván hivatkozni a jelen ügyben, amely szerint az alkotmányjogi panasszal érintett Kúriai határozat („Végzés”) az Abtv. 27.§ (1) bekezdése alkalmazásában nem „bírósági eljárást befejező egyéb döntés”, hanem az az igazolási kérelmet elbíráló pervezető végzés.

Ezzel szemben ténykérdés az, hogy az alkotmányjogi panaszban kifejezetten hangsúlyozásra került, hogy az alkotmányjogi panasz tárgya a Kúria *a felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzése*:

- (6) Az Indítványozó a teljesség kedvéért már itt jelzi azt, hogy a jelen alkotmányjogi panasz a per befejezését eredményező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítása (ti., amelyet a Végzés tartalmaz) ellen irányul, amely a lent részletezettek szerint a tisztességes eljárás alapjogi követelményeinek nem felel meg és amely a törvény előtti egyenlőség és a diszkrimináció tilalma elveit is sérti – a Kúria a pert önkényesen, az Alaptörvény alkalmazásában megfelelő indokolás nélkül, így alapjog-ellenes, önkényes jogalkalmazással „szakította meg”, ezzel megfosztva az Indítványozót az ügybeni érdemi döntéshez való jogától. Az Indítványozó szerint a kifogás rPp.-beli jogintézményének eltörlése óta a Kúria a felülvizsgálati kérelmek hivatalbóli elutasítása körében hozott végzései a rendes bírói rendszerben nem orvosolható döntések, annak ellenére, hogy a Kúria elvileg tanácsban hozza meg ezen döntéseit. Az egyedüli magyarországi kontrol e körben a t. Alkotmánybíróság kell, hogy legyen, adott esetben alapjogi jogvédelmet nyújtva az önkényes Kúriai jogalkalmazással szemben.
- (7) Ha a t. Alkotmánybíróság ezen funkcióját formai okok miatt nem teljesítené, azzal megsértené az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6 (1) cikkét, ahogy azt az Emberi Jogok Európai Bírósága legutóbb a 2020. márciusi, 55997/2014. számú határozatában rögzítette (AFFAIRE DOS SANTOS CALADO ET AUTRES C. PORTUGAL); a túlzott formalizmust az Alkotmánybíróságoknak is kerülniük kell eljárásukban a panaszok befogadását illetően. Az

Indítványozó álláspontja szerint a Végzés esetleges olyan értelmezése, miszerint a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítása érdemben függetleníthető döntés az igazolási kérelem elbírálásának eredményétől, az Abtv. 27.§ (1) bekezdésének olyan formális értelmezése lenne, amely az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6 (1) cikkét sértené: az eljárás befejezését eredményező elutasítás jogalapja és indoka ugyanis az igazolási kérelem elutasítása (nem véletlen, hogy a Végzés is így szól mind a rendelkező részében (ld. az „együttal” fordulatot a rendelkező részben, ami a döntések okozatosságát és így egymástól való elválaszthatatlanságát jelöli a Kúria szerint is), mind az indokolásában).

Vagyis, az Indítványozó álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz tárgya a Végzés, **amely a felülvizsgálati szakban meghiúsította a peres eljárás folytatását azzal, hogy a felülvizsgálati kérelmet elutasította.** Ez a határozat mind az rPp., mind az Abtv. alkalmazásában – *nemcsak formailag (ti., a Végzés rendelkező része a felülvizsgálati kérelmet elutasította), de tartalmilag (ti., a Végzés a per folytatását meghiúsította) is* - az eljárást befejező egyéb döntésnek kell, hogy minősüljön. Azt az Indítványozó nem vitatja, hogy az ügyben az érdemi döntést – a Végzés miatt - a Fővárosi Ítéltábla hozta meg, azonban a pert nem az a döntés fejezte be, hanem a Kúria Végzése. Más szóval, az alkotmányjogi panasz tárgya nem az igazolási kérelem a Végzésben foglalt elutasítása, hanem a per befejezését eredményező, a felülvizsgálati kérelem visszautasítása. *Más szóval, a Végzés nem egy egyszerű pervezető végzés, hanem az az eljárás befejezését eredményező rendelkezést tartalmazó, az eljárás befejezését eredményező döntés.*

Az Indítványozó a Végzés alkotmányosságát – ahogy azt az alkotmányjogi panasz részletezi (amelyet az Indítványozó most csak utalásszerűen sorol fel, hiszen ezen okok részletezésre kerültek az alkotmányjogi panaszban) - több okból vitatja, az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdéseiben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét állítva:

- (i) az Indítványozó álláspontja szerint a Végzést a Kúria eljáró tanácsa *egyáltalán* nem hozhatta volna meg, hiszen annak objektív pártatlansága – az elsőfokon eljáró bírót a döntést meghozó tanácsban való részvétele és az így szükségszerűen kialakuló kollegialitás okán - bizonyosan sérült; és
- (ii) a Végzés a tisztességes eljárás alapjogi követelményéhez tartozó indokolási kötelezettségnek nem felel meg, hiszen az nem derül ki belőle, hogy a felülvizsgálati kérelem *ténylegesen* (és nem csak formálisan) miért került elutasításra. *A Végzés formális indokolása azonban a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjog mércéjét nem üti meg. Továbbá, a Végzés – annak indokolásából kiderülően - nem bírálta el az Indítványozó teljes beadványát, így a Kúria azt teljesen figyelmen kívül hagyva hozott az eljárás befejezését eredményező döntést.*

Továbbá, a felülvizsgálati kérelmet elutasító rendelkező rész immanenter és *ténylegesen/érdemben* el nem választható része az, hogy az igazolási kérelem elutasításra került (hiszen az előbbi az okozat, az utóbbi az ok és ezt a Végzés is ekként fogalmazza meg). *A Végzés indokolásának tehát mind az okot, mind az okozatot meg kell tudnia indokolni, mégpedig az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdését kielégítő módon.*

A t. Főtitkár úr ezzel szembeni álláspontja, ti., hogy a Végzés igazolási kérelmet elutasító része (az ok) elválasztható a felülvizsgálati kérelmet elutasító rendelkező résztől (az okozattól) és csak az „okozatot” (ti., a felülvizsgálati kérelem elutasítását) lehetne az Abtv. 27.§ (1) bekezdésének hatálya alá vonni, azonban az „okot” (az igazolási kérelmet elutasító rendelkező részt és annak indokolását) nem, olyan formalista megközelítést tartalmaz, amely az Indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogát sérti, amely miatt az Indítványozó kész az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordulni a 6.1 cikk sérelmét állítva, tekintettel a fent is idézett EJEB döntésre (55997/2014, lásd még alul).

- (iii) a Végzés indokolása – még ha abban lenne tényleges indoklás is (de nincs) – sérti az Indítványozó az eljárásban való részvételi jogát, az anyanyelv használatához fűződő jogát és sérti a felek jogi képviselőjét ellátó ügyvédek közhatalmi funkciójának elláthatóságát.

Figyelemmel a t. Főtitkár úr tájékoztatására, az Indítványozó alkotmányjogi panaszának kiegészítésével előadja azt is, hogy a t. Alkotmánybíróság gyakorlata során az EJEB gyakorlatát – „mint minimum-alapjogi rendet” – figyelembe veszi. Az EJEB az 55997/2014. számú döntésében megállapította, hogy a portugál Alkotmánybíróság megsértette az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6.1 cikkét azzal, hogy az ott – az Indítványozó álláspontja szerint - alkotmányjogi panasznak minősülő jogorvoslati lehetőségtől az indítványozókat az alkotmánybíróság túlzottan formalista megközelítése elzárta a bírósághoz való hozzáférésüket, így megsértve a tisztességes eljáráshoz való jogukat.

Az EJEB ebben a 2020-as döntésében megállapította, hogy a rendkívüli perorvoslatnak minősülő alkotmányjogi panaszra (amit a Mendrey-ügy óta az EJEB is hatékony jogorvoslati eszköznek tekint saját gyakorlata szerint, vagyis (legalábbis fő szabályként), az Abtv. 27.§ (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt ki kell meríteni az EJEB-hez való fordulás előtt)) az Egyezmény 6.1 cikke alkalmazandó és az alkotmánybíróságok is sérthetik az Egyezményt a túlzottan formalista megközelítésű visszautasításaik esetén.

Az EJEB utalt határozatának 108-117. pontjaiban kifejti, hogy a bírósághoz való fordulás jog nem abszolút, azt a nemzeti jog és jogalkalmazás korlátozhatja. Azonban az EJEB feladata az, hogy a nemzeti jog alkalmazását az Egyezmény alkalmazásán keresztül értékelje és az önkényes és a nyilvánvalóan ésszerűtlen alkalmazást ne engedje, ha az a bírósághoz való fordulás jogát korlátozza (6.1 cikk, Egyezmény). A nemzeti jogalkalmazás által adott korlátozás nem sértheti a bírósághoz való fordulás jogának lényegét, annak legitím céllal kell bírnia és a legitím cél és a korlátozás eszköze között ésszerű arányosság van. Ha egy tagállam megnyitja a perorvoslat lehetőségét, annak a perorvoslatnak meg kell felelnie az Egyezmény 6.1 cikkének. Az EJEB azt elismeri, hogy egy alkotmányossági szűrőt biztosító perorvoslati eszköz esetében az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságának feltételei szigorúbbak lehetnek, mint egy fellebbezésé, azonban az alkotmánybíróságok nem élveznek korlátlan diszkrecionális jogot ebben a körben. A diszkreció korlátozásának hármastesztje van: (i) az igénybe vehetőség indítványozó általi előreláthatósága, (ii) visel-e az indítványozó túlzott terhet az igénybe nem vehetőség miatt, és (iii) a korlátozás, amely az eljárást megghiúsítja, tekinthető-e túlzó formalizmusnak.

A jelen esetben a t. Főtitkár úr által jelzett álláspont sérti az Egyezmény 6.1 cikkét annak túlzó formalizmusa miatt.

Az Abtv. 27.§ (1) cikke kifejezetten azért vonta be az eljárást befejező egyéb döntéseket az Alkotmánybíróság által felülvizsgálható döntések körébe, hogy az olyan bírósági jogsértések esetén, amelyek nemcsak jogsértőek, de valamely alapjogot is sértenek, az Alkotmánybíróság eljárhasson akkor

is, ha azok a jogsértések nem az érdemi döntésben valósulnak meg. Különösebb magyarázatra nem szorul az, hogy a bírósági eljárás esetén a tisztességes eljáráshoz való jog és/vagy a jogorvoslathoz való alapjogok (Alaptörvény, XXVIII. cikk) tudnak sérülni akkor is, ha azokat a bíróság nem érdemi határozattal lezáruló ügyben, hanem anélkül lezáruló ügyben „követi el”.

A legnyilvánvalóbb eset ezek közül az, amikor a bíróság teljes és nem kontrollálható diszkrécióval bír az ügy folytathatóságának kizárását illetően: ez a perorvoslatok elutasításának lehetősége. A Kúria e körben teljes és senki által nem kontrollálható diszkrécióval bír, ami könnyen fordulhat – mitn a jelen esteben is - „bírói önkénybe”: a Kúria önkényesen dönthet a felülvizsgálati kérelem elutasításáról akkor, ha annak oka/alapja igazolási kérelem elutasítása. A t. Alkotmánybíróság egy 2019. évi döntésében nem tartotta azt alkotmányossági szempontból kifogásolhatónak, hogy a Pp. nem biztosít ezekre az esetekre nézve jogorvoslatot. Azonban az az újkeletű, a t. Főtitkár úr által hivatkozott gyakorlata, hogy ezen döntések alkotmányossági kontrol tárgyai sem lehetnek, mert azok az Abtv. 27.§ (1) bekezdése alkalmazásában nem eljárást befejező döntések, túlzó formalizmust jelölnek, amely az Indítványozó a bírósághoz való fordulásának az Egyezmény 6.1 cikkében biztosított jogát sérti. Ez az értelmezés ugyanis nem következik sem az Abtv. szövegéből, sem a Pp. szövegéből, az mellőzi annak a ténynek az elismerését, hogy az elutasítások egymás nélkül nem létezhetnek (és a Kúria Végzésében is egy íven kerülnek szövegezésre), azok ok-okozati viszonyban állnak egymással a Kúria Végzése által is elismerten és így azokat külön vizsgálni – amire a t. Főtitkár úr tájékoztatása szerint a t. Alkotmánybíróság készülhet - nem lehet.

A fentiekre tekintettel kérjük a t. Főtitkár urat, hogy álláspontját változtassa meg és az alkotmányjogi panaszt szignálja ki érdemi elbírálás céljára.

Budapest, 2020. szeptember 28.

 indítványozó

képviselőtében:

Szabó, Kelemen és Társai Andersen Ügyvédi Iroda

SZABÓ, KELEMEN ÉS TÁRSAI
ANDERSEN ÜGYVÉDI IRODA
DR. KELEMEN LÁSZLÓ ANDRÁS
ügyvéd

